

Dialogkort for printing

Print ut, og klipp ut langs kantene og i midten mellom kortene.

Kort 1

Kort 2

DISKRIMINERING OG RASISME

PÅSTAND

Alle diskriminerer

DISKRIMINERING OG RASISME

PÅSTAND

En verden uten rasisme er mulig

DISKRIMINERING OG RASISME

RETNINGSLINJER FOR SAMTALEN

- Respekter hverandre og hverandres meninger.
- Lytt til de andres synspunkter.
- Bidra i samtalen med egne synspunkter.
- Still gjerne oppfølgingsspørsmål til de andre underveis i dialogen.
- Dette er IKKE en debatt. Du skal ikke overbevise andre om dine meninger, men dele egne tanker samtidig som du lytter til og prøver å forstå andres meninger.

Kort 3

DISKRIMINERING OG RASISME

TIPS TIL OPPFØLGINGSSPØRSMÅL

- Hvorfor mener du det?
- Hva tenker andre om din oppfatning?
- Hva er grunnen til at du tenker slik?
- Finnes det unntak til meningen din?
- Kan du utdype tankene dine?

Kort 4

Dialogkort for printing

Print ut, og klipp ut langs kantene og i midten mellom kortene.

Kort 5

Kort 6

DISKRIMINERING OG RASISME

CASE

Miryam er en kvinne med iransk opphav, født og oppvokst i Lillehammer. Hun deltar på et arrangement på det lokale biblioteket, og en fremmed kvinne forteller henne hvor god norsk uttale hun har.

Hvordan kan Miryam ha oppfattet denne kommentaren?

DISKRIMINERING OG RASISME

CASE

Sara er en 25 år gammel kvinne med somalisk bakgrunn. Hun går igjennom sikkerhetskontrollen på Gardemoen og sikkerhetsvakten ber henne ta av hijaben i offentligheten for en grundigere sjekk.

I hvor stor grad tror du denne situasjonen handler om sikkerhet?

DISKRIMINERING OG RASISME

CASE

En ung gutt stopper deg på gaten og spør om han kan låne telefonen din siden hans egen telefon er uten strøm.

Lar du ham låne den?

DISKRIMINERING OG RASISME

SITAT

«Det er typisk norsk å være god»

– Gro Harlem Brundtland, 1992

Hva vil det si at noe er typisk norsk?

© SNL 202

Kort 7

Kort 8

Dialogkort for printing

Print ut, og klipp ut langs kantene og i midten mellom kortene.

Kort 9

Kort 10

DISKRIMINERING OG RASISME

SITAT

«Uvitenhet og fordommer er forutsetningen for propaganda. Vår visjon er derfor å møte uvitenhet med kunnskap, fordommer med toleranse og ekskluderte mennesker med generøsitet.»

– Kofi Annan, FNs syvende generalsekretær

Hvordan tolker du dette utsagnet?

© Confronting Racism in Higher Education, 2013
Information Age Publishing. Translated from English

DISKRIMINERING OG RASISME

PERSONLIG HISTORIE

Abubakar Hussain

«Da jeg var sju år inviterte jeg hele klassen til bursdagen min. Bare to kom.»

Antirasistisk.no/takk

Hvorfor tror dere kun to barn kom til bursdagen?

DISKRIMINERING OG RASISME

PERSONLIG HISTORIE

Adriana Pooja Joseph

«Jeg fikk en skriftlig tilbakemelding fra en professor som mente at jeg hadde et *handicap som utenlandsk.*»

Antirasistisk.no/takk

Hva tror du professoren mente med denne tilbakemeldingen?

DISKRIMINERING OG RASISME

PERSONLIG HISTORIE

Tobias Bashevkin

«Som liten ble jeg kastet stein etter, fordi jeg var jøde.»

Antirasistisk.no/takk

Hvordan tror du en slik opplevelse kan prege et barn?

Kort 11

Kort 12

Dialogkort for printing

Print ut, og klipp ut langs kantene og i midten mellom kortene.

Kort 13

Kort 14

DISKRIMINERING OG RASISME

RETT OG GALT

«Hvor er du fra, egentlig?»
«Kan jeg få ta på håret ditt?»
«Er det familien din som tvinger deg til å gå med hijab?»

Hvordan tolker du disse spørsmålene?

DISKRIMINERING OG RASISME

HAR DU ...

opplevd rasisme eller diskriminering, eller vært vitne til at andre er blitt utsatt for det?

DISKRIMINERING OG RASISME

FAKTA

Rasisme er i smal betydning oppfatninger, holdninger eller handlinger som deler mennesker inn i kategorier basert på deres (antatte) etniske bakgrunn, hvor noen hevdes å være mer verdifull enn andre.

Hva legger du i begrepet rasisme?

© snl 2020

DISKRIMINERING OG RASISME

FAKTA

Diskriminering betyr å behandle noen mindre gunstig enn andre. Individene kan bli diskriminert på grunnlag av deres kjønnsidentitet, religion, etnisitet eller nedsatt funksjonsevne.

Hva legger du i begrepet diskriminering?

© snl 2020

Kort 15

Kort 16

Dialogkort for printing

Print ut, og klipp ut langs kantene og i midten mellom kortene.

Kort 17

Kort 18

DISKRIMINERING OG RASISME

FAKTA

En fordom er en forutinntatt mening eller oppfatning som ikke er formet med kunnskap om det saken gjelder. Fordommen grunner seg ofte i fastlåste overbevisninger.

Hva legger du i begrepet fordom?

© Snl 2020

DISKRIMINERING OG RASISME

FAKTA

Forskjellsbehandling og diskriminering er et reelt problem på arbeidsmarkedet i Norge. Norske virksomheter ansetter stadig flere innvandrere fra EU-land, mens innvandrere fra Afrika og Asia har vanskeligheter med å få en jobb som passer deres kvalifikasjoner.

Hva kan være en årsak til at de ikke blir ansatt i stillinger de er kvalifisert til?

© SSB analyse 2018

DISKRIMINERING OG RASISME

FAKTA

Siden 1998 har jøder, romanifolk, romfolk, kvener og skogfinner i Norge hatt status som *nasjonale minoriteter*. I Norge gis denne statusen til folkegrupper med langvarig tilknytning til landet, som ofte historisk har blitt utsatt for diskriminering eller undertrykkelse.

Hva tror du er målet med å gi enkelte folkegrupper en slik status?

© SNL 2017

DISKRIMINERING OG RASISME

VISSTE DU ...

at i Grunnloven av 1814 var det bestemt at jøder ikke hadde adgang til riket? Det var på Henrik Wergelands initiativ at bestemmelsen ble opphevet i 1851.

Hvorfor tror dere jøder ikke fikk adgang til Norge i denne perioden?

© Ekeløve-Slydal 2014

Kort 19

Kort 20

Dialogkort for printing

Print ut, og klipp ut langs kantene og i midten mellom kortene.

Kort 21

Kort 22

DISKRIMINERING OG RASISME

LOVER OG TRAKTATER

Kongeriket Norges Grunnlov

Paragraf §98 – Alle er like for loven.

Intet menneske må utsettes for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling.

13. mai 2014 vedtok Stortinget et nytt avsnitt i Grunnlovens § 98. Loven forbyr direkte og indirekte diskriminering der handlinger fører til at noen grupper rammes særlig hardt i praksis. Dette inkluderer seksuell trakassering og annen trakassering.

Hvorfor tror dere det finnes en grunnlov om diskriminering?

© Lovdata

DISKRIMINERING OG RASISME

TIL ETTERTANKE ...

Fordommer

Diskriminering

Rasisme

Hatkriminalitet

Terrorisme

Folkemord

Hvordan kan en fordom utvikle seg til et folkemord?

DISKRIMINERING OG RASISME

TIL ETTERTANKE ...

er det flere studiesteder som praktiserer kvotering ved søknad om opptak. For eksempel, har universitet i Tromsø egen kvotering som gir personer med nord-norsk bakgrunn en fordel ved opptak på studier.

Er kvotering ved studier eller arbeidssteder diskriminerende?

Kort 23

DISKRIMINERING OG RASISME

TIL ETTERTANKE ...

Viser statistikk at:

- Mer enn 60 % av jøder unngår noen ganger å vise sin religiøse tilhørighet av redsel for negative holdninger.
- 50 % av samer med sterk samisk tilknytning har opplevd diskriminering.
- 4 av 10 kunne ikke tenke seg å ha rom som nabo.

Stemmer statistikken overens med din oppfatning av fordommer i Norge?

© Bufdir 2020

Kort 24

Dialogkort for printing

Print ut, og klipp ut langs kantene og i midten mellom kortene.

Kort 25

Kort 26

DISKRIMINERING OG RASISME

TIL ETTERTANKE ...

... har samene i en årrekke vært utsatt for diskriminering. De fikk ikke beholde sin religion eller sitt språk, og hadde ikke retten til å eie land.

Hvordan er situasjonen i dag?

© Ekeløve-Slydal 2014

DISKRIMINERING OG RASISME

AMNESTY MENER ...

... at forbud mot diskriminering er et sentralt prinsipp i menneskerettighetene. Det understrekes at alle mennesker har de samme rettighetene, uavhengig av, f.eks.:

- Etnisitet og nasjonalitet
- Politisk ståsted
- Sosial bakgrunn og språk
- Religion og tro
- Kjønn
- Funksjonsevne
- Seksuell legning og kjønnsidentitet
- Alder
- Helse

DISKRIMINERING OG RASISME

AMNESTY MENER ...

at alle har rett til å uttrykke sine kulturelle, tradisjonelle eller religiøse bakgrunn ved å ha på seg en spesiell type klær. Samtidig skal ingen bli presset eller tvunget til å kle seg på denne måten. Men generelle klesforbud som krenker friheten til de som ønsker å kle seg på en bestemt måte, er ikke veien å gå for å hindre dette.

Kort 27

DISKRIMINERING OG RASISME

LOVER OG TRAKTATER

Kongeriket Norges Grunnlov

Paragraf §108

Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Hvorfor tror du det finnes en grunnlovsparagraf som handler om samers rettigheter?

© Lovdata

Kort 28

Dialogkort for printing

Print ut, og klipp ut langs kantene og i midten mellom kortene.

Kort 29

Kort 30

DISKRIMINERING OG RASISME

RETT OG GALT

«Kan du ta en joik?»
«Går du alltid i kofte?»
«Bor dere i lavvo hele året?»

Hvordan tolker du disse spørsmålene?

DISKRIMINERING OG RASISME

SITAT

«Om et par generasjoner er hjertespråket mitt trolig utryddet.»

Ella Marie Hætta Isaksen

Hvilke konsekvenser kan det ha at et språk blir utryddet?

DISKRIMINERING OG RASISME

FAKTA

I 1898 innføres «Wexelsen-plakaten» som medfører nærmest et totalforbud på bruk av samiske og kvensk språk på skolen. Wexelsen-plakaten oppheves i 1959. I 1967 ble det for første gang på omtrent 100 år gitt undervisning på samisk som førstespråk. I 1992 trår den samiske språkloven i kraft – retten til kommunikasjon på samisk, med lokale offentlige organer i deler av Norge.

Hvordan henger dette sammen med utbredelsen av samiske språk i dag?

snl.no / samiskeveivisere.no

DISKRIMINERING OG RASISME

CASE

Reindrift diskuteres i sosiale media. I kommentarfeltene leser du flere som mener at samer sutrer for mye.

Tror du det ville vært like mange slike kommentarer om det var et tema som handlet om rettighetene til majoritetsbefolkningen i Norge?

Kort 31

Kort 32

Dialogkort for printing

Print ut, og klipp ut langs kantene og i midten mellom kortene.

Kort 33

Kort 34

DISKRIMINERING OG RASISME

CASE

Det er nettopp vedtatt at det skal anlegges et vindkraftverk i Marie sitt samiske nærrområde, og hun opplever at mange gjentatte ganger stiller henne spørsmål om «alle samer er mot det grønne skiftet?»

Hva ligger i dette spørsmålet?

DISKRIMINERING OG RASISME

CASE

Du overhører en samtale mellom to mennesker på fest. En av dem slår en samevits. Den andre personen sier at de selv er same og synes ikke det er greit å spøke om andres identitet. Da sier den som slo spøken: "Slapp av. Det var bare en spøk! Samer er alltid så hårsåre."

Hvordan ville du reagert på samtalen?

★ DISKRIMINERING OG RASISME ♥

Hva kan du gjøre for å forhindre rasisme og diskriminering?

HUMAN RIGHTS DIALOGUE

AMNESTY INTERNATIONAL

Kort 35

AMNESTY INTERNATIONAL